

NOTĂ CĂTRE CITITORI

Importanța și rolul bibliografiilor naționale, instrumente fundamentale de lucru într-o epocă de reviriment al cercetării științifice, de schimb intens de informații pe plan național și internațional, ne-au obligat să ținem seama de ele și să adaptăm volumul de față cerințelor noi literaturi de specialitate.

Normele și principiile în alcătuirea tom. III (1919—1924) au fost stabilite conform metodologiei elaborării primelor două volume (vezi Prefața la tom. II (1907—1918), p. VI—VII, unde se publică planul întocmit de Nerva Hodoș). Referindu-ne la metoda de alcătuire a tomurilor de bibliografie, amintim că tom. I (1820—1906) este citat drept model pentru lucrări de acest gen (vezi E. W. Valdapfel: Les problèmes de coopération dans le domaine de la bibliographie... în: Conférence internationale de bibliographie nationale, Varsovie, 19—21 sept. 1957, p. 38). Tot aici este subliniată valoarea deosebită pe care o are tom. I (1820—1906) ca sursă de informare.

Conform decii recomandărilor din literatura de specialitate, cum am amintit mai sus, avînd în vedere și scopul pentru care se elaborează bibliografia, ținînd seama de cerințele actuale ale activității științifice de informare și documentare, tomului III (1919—1924) i s-au adus o serie de amendamente, făcîndu-l să cîștige în precizie și claritate.

Astfel, în cursul lucrărilor de definitivare, el a fost supus unei analize, ce s-a încheiat cu o serie de observații valabile pentru întreaga bibliografie a periodicelor.

În consecință, s-au stabilit următoarele modificări, fără a prejudicia fondul lucrării:

— volumele se vor alcătui pe perioade mai scurte, ușurînd astfel publicarea lor, cît și folosirea de către cercetători;

— s-a introdus cel de al patrulea criteriu de înregistrare a publicațiilor — criteriul patronajului —, în repertoriu intrînd acele publicații scoase de străini iubitori și admiratori ai istoriei și culturii noastre, ai limbii române, sau publicații patronate de instituții românești, finanțate de ele (vezi Jahresbericht des Instituts für Rumänische Sprache zu Leipzig, Leipzig, 1919, 1921, scoasă de Gustav Weigand, care reapare în 1925 cu titlul „Balkan-Archiv. Fortsetzung des Jahresberichtes des Instituts...“);

— titlul publicației care repetă denumirea unei instituții a fost lăsat ca atare; completările în titlu, făcute de redactor, în paranteze drepte, au fost trecute după acesta (ex.: Institutul Social Român. [Activitatea Institutului], nu [Activitatea] Institutul Social Român);

— la enunțarea perioadei de apariție cuprinse în volumul respectiv s-a trecut, pe lângă datele calendaristice, anul de apariție (de „vîrstă“) și s-a făcut mențiunea numerelor (adică limitele cronologice și numerice);

— la publicațiile cu mai multe sedii redacționale s-a menționat separat perioada de apariție pentru fiecare localitate;

— s-a specificat, în frontispiciu, corpul redacțional, chiar dacă acesta nu apare la primul număr, ci la al doilea, cel mult la al treilea;

— s-au făcut trimiteri în toate cazurile când a fost necesar: la schimbările de titlu, la titlurile paralele, de la suplimente la ziarul principal, chiar la celelalte tomuri dacă a fost cazul; de asemenea s-au făcut trimiteri orientative de la o formă ortografică la alta în titlu (ex.: „Vieța. . .” v. „Viața”, „Bayadera. . .” v. „Baiadera” etc.);

— în cazul când nu se publică o listă a colaboratorilor, s-a considerat utilă menționarea acestora în adnotare, atunci când este vorba de personalități din domeniul literaturii, artelor, științei;

— volumul este însoțit de un tabel al siglelor și titlurilor lucrărilor cercetate;

— în cazul când data tipăririi diferă de perioada cuprinsă în volum, număr sau fasciculă, ea a fost specificată în descriere (în această situație sînt analele, anuarele, buletinele societăților, monitoarele oficiale care au intrat în tom. III (1919—1924) după perioada cuprinsă în volum; deci, pentru data tipăririi, fiind vorba de o altă perioadă, se va face o trimitere la volumul sau volumele unde există descrierea completă);

— frontispiciile gazetelor s-au reprodus în ortografia vremii;

— clasarea, în repertoriu, s-a făcut conform normelor în vigoare, cazurile speciale fiind rezolvate prin trimiteri orientative, spre deosebire de primele două volume apărute, în care clasarea s-a făcut conform formei ortografice originale (vezi: Fôia, Foea, Foitia);

— transcrierea literelor alfabetului rusesc s-a făcut conform normelor internaționale (vezi: „Южная. . .” care apare la „Južnaja. . .”, și nu la „Lujnaia. . .” etc.);

— unele variații în forma numelui persoanelor menționate în volum vor fi rezolvate la apariția „Indicilor. . .”.

În răstimpul elaborării repertoriului, cât și în perioada care a trecut de la încheierea lucrărilor pînă la depunerea lui spre tipărire la Editura Academiei, denumirile unor instituții ale căror fonduri au fost cercetate în vederea completării bibliografiei s-au schimbat: ele apar în lista specială ce însoțește volumul la vechea denumire, alături de care se menționează și cea actuală.

Pe parcursul concretizării bibliografiei, autorii acesteia au avut de rezolvat numeroase dificultăți, printre care amintim:

a) organizarea diferită a fondurilor din diversele categorii de biblioteci cercetate;

b) descrierea suplimentelor deosebite ca formă de apariție (independente, incluse în publicația principală sau în paginația ei; cele cu titlu sau fără titlu, cu sau fără numerotare, cu sau fără date calendaristice);

c) descrierea edițiilor bi- sau plurilingve;

d) sciziunile de publicații și interpretarea lor;

e) fuziunile și interpretarea lor, „absorbirea” unei publicații de către alta;

f) completările aduse descrierilor incomplete prin cercetarea unor publicații de multe ori incomplete și ele sau deteriorate;

g) centralizarea datelor într-o descriere definitivă, care nu se poate face decît pe baza redactării unor descrieri provizorii complete, făcute după colecții.

Volumelor ce vor urma (cel de al patrulea va cuprinde presa anilor 1925—1930) li se vor aduce îmbunătățirile impuse de sugestiile și recomandările cercetătorilor.

În încheiere, adresăm mulțumirile noastre tuturor celor care prin contribuția și stăruințele lor au ajutat la realizarea acestui volum și la apariția lui.

A. R.